

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ
О ДИНАРИЗАЦИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ
Децембар 2014.

Београд, март 2015.

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и повећале ефикасност монетарне политике. Да би се процес динаризације подржао, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. године *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*.

У складу с тим документом, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно извештавају јавност о употреби динара у домаћем финансијском систему. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије* као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавности се пружају на увид дешавања у сегменту динарског тржишта и указује на мере и активности које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Приступ јавности тим информацијама омогућиће да се боље разуме неопходност заштите од ризика промене девизног курса, као и неопходност мера и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на сајту Народне банке Србије (www.nbs.rs).

Стратегија динаризације

Стратегија динаризације у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризације је најопштијег карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба подразумевају активности усмерене ка успостављању макроекономског окружења које карактеришу ниска и стабилна инфлација, стабилан финансијски систем и одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на активно промовисање динарских инструмената и тржишта, с посебним акцентом на развој тржишта динарских обвезница. Развој динарске криве приноса је важна окосница овог стуба.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области, сарађујући с банкарским сектором на увођењу и развоју основних инструмената заштите од девизног ризика како на међубанкарском тржишту, тако и у пословању с клијентима.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

млн – милион

млрд – милијарда

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

ХоВ – хартије од вредности

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I.	Динаризація финансијског система Србије	1
1.	Пласмани привреди и становништву	1
2.	Новоодобрени кредити привреди и становништву	2
3.	Депозити привреде и становништва	3
4.	Динарска и девизна штедња	4
5.	Јавни дуг	5
II.	Инструменти заштите од девизног ризика.....	7
1.	Своп аукције девиза Народне банке Србије.....	7
2.	Коришћење инструмената заштите од девизног ризика	8
	Методолошке напомене	9
	Списак графикана и табела	10

I. Динаризација финансијског система Србије

Показатељи динаризације финансијског система Србије су током Т4 2014. године забележили опречна кретања. Иако је у Т4 одобрено више нових валутно индексираних кредита у односу на претходно тромесечје, учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву је порасло. Умањено је учешће динарске штедње у укупној штедњи становништва, али је и поред тога повећано учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва. Током Т4 држава се у већој мери задуживала у иностраној валути, што је, у условима јачања долара и других међувалутних промена, утицало на смањење учешћа динарског дуга у укупном јавном дугу.

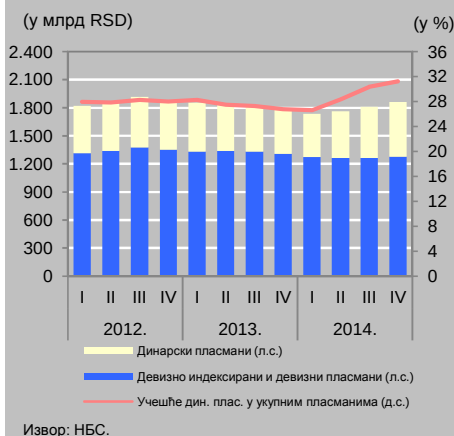
1. Пласмани привреди и становништву

Степен динаризације финансијског система Србије, мерен учешћем динарских пласмана у укупним пласманима банака привреди и становништву, на крају Т4 2014. године је износио 31,3%. У односу на крај претходног тромесечја, тај показатељ је повећан за 0,9 п.п. Ако се посматра по сталном курсу, степен динаризације је повећан за 1,3 п.п., на 32,5%.¹

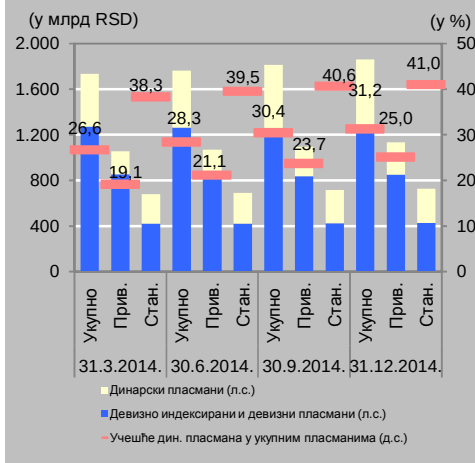
Пласмани банака привреди и становништву су у Т4 наставили да расту. Крајем децембра они су износили 1.860,2 млрд динара, што је за 48,2 млрд динара више него на крају Т3. Слично као и у претходна два тромесечја, такво повећање је у највећој мери резултат раста динарских пласмана привреди (за 24,7 млрд динара) услед реализације програма субвенционисаног кредитирања привреде у динарима, који је започет у јуну, а обустављен у децембру 2014. године. Крајем године банке су одобриле и неколико већих кредита с валутним предзнаком јавним предузећима, што је допринело да девизни и валутно индексиран кредити привреди први пут после осам тромесечја забележе номинални раст (14,0 млрд динара). Међутим, и поред тога, степен динаризације пласмана привреди је повећан за 1,4 п.п. и крајем децембра је износио 25,0%.

Динарски пласмани становништву и пласмани становништву с девизним предзнаком су у Т4 расли споријим темпом у поређењу с претходним тромесечјем. Посматрано по валутној структури, динарски пласмани становништву су наставили да расту брже од валутно индексираних. Због тога је учешће динарских пласмана у укупним пласманима становништву повећано за 0,3 п.п., на 41,0%. Посматрано по сталном курсу, то учешће износи 42,4%, или за 0,8 п.п. више него у Т3, као резултат пада валутно индексираних пласмана банака том сектору (за 1,1%).

Графикон I.1.1. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Графикон I.1.2. Секторска структура пласмана

¹ Обрачунато по курсу динара према еврo на дан 31. децембра 2013.

2. Новоодобрени кредити привреди и становништву

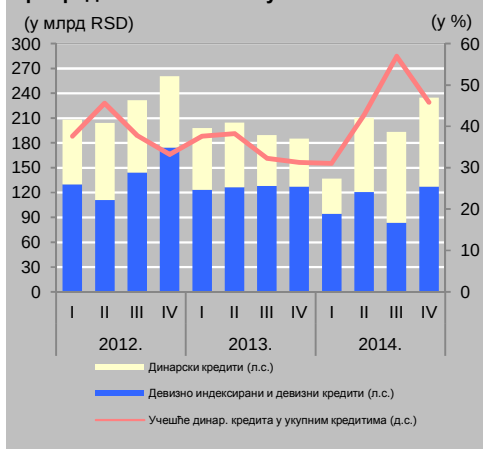
Банке су током Т4 одобриле највећи износ кредита од почетка 2013. године. У поређењу са Т3, одобрено је мање динарских, а више девизних и валутно индексираних кредита, због чега је учешће динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима привреди и становништву смањено за 11,1 п.п. и износи 45,9%.

Током Т4 банке су привреди и становништву одобриле нових кредита у износу од 234,7 млрд динара, што је за 41,2 млрд динара више него у претходном тромесечју.

За разлику од Т3, привреда се у Т4 у мањој мери финансирала динарским кредитима. Тако се од 166,2 млрд кредита одобрених привреди, на динарске кредите односило око трећине (33,7%), а у Т3 готово половина (47,9%) од укупно одобрених кредита привреди. Слично као у протекла два тромесечја, највећи део динарских кредита односио се на реализацију програма субвенционисаног кредитирања привреде. У складу са овим програмом, током Т4 је одобрено 45,4 млрд динара кредита за одржање ликвидности и финансирање обртних средстава, што је за око 10,3 млрд мање него у претходном тромесечју². Одобрено је и 110,2 млрд динара девизних и валутно индексираних кредита, или за 40,4 млрд више него у претходном тромесечју. Знатан део ових кредита банке су крајем године одобриле појединим јавним предузећима.

Банке су у Т4 одобриле становништву 68,5 млрд динара кредита, или за 9,0 млрд више него у претходном тромесечју. То је примарно резултат повећане реализације динарских кредита у односу на Т3 (за 12,2%), пре свега готовинских кредита, који се претежно одобравају у динарима. Валутно индексираних и девизних кредита становништву је одобрено за четвртину више него у претходном тромесечју, добрим делом услед већег износа одобрених стамбених кредита него у Т3. Због тога је учешће динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима становништву у Т4 смањено за 1,9 п.п., на 75,5%.

Графикон I.2.1. Учешће динарских кредита у новоодобреним кредитима привреди и становништву

² Подаци Фонда за развој Републике Србије.

3. Депозити привреде и становништва

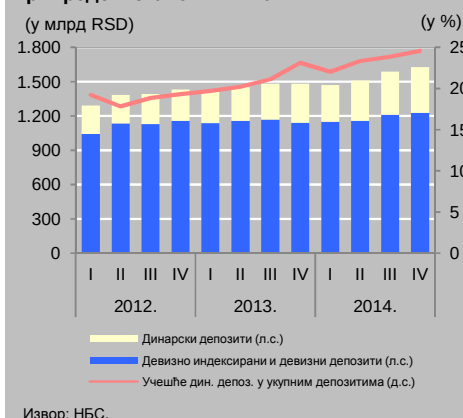
Степен динаризации, мерен учешћем динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва, на крају Т4 је износио 24,6%, што је за 0,7 п.п. више него на крају Т3. Посматрано по сталном курсу, степен динаризации је повећан у релативно већој мери (1,1 п.п.) и износи 25,7%³.

Депозити привреде и становништва су на крају Т4 износили 1.626,7 млрд динара и били су за 37,5 млрд виши него на крају Т3. Раст укупних депозита је у највећој мери резултат раста динарских депозита (20,8 млрд динара), док су девизни депозити забележили скромнији раст (16,7 млрд динара), што је условило раст учешћа динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва за 0,7 п.п., на 24,6%. Рачунато по сталном курсу, девизни депозити су смањени (6,2 млрд динара), па је учешће динарских депозита у укупним депозитима, према овом показатељу, повећано за 1,1 п.п., на 25,7%.

У секторској структури депозита, учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде је у Т4 повећано за 1,7 п.п. и износи 53,8%. То је резултат раста динарских депозита привреде (13,0 млрд динара), претежно услед наставка реализације програма динарских субвенционисаних кредита привреди. Девизни депозити привреде су у истом периоду смањени (3,7 млрд динара).

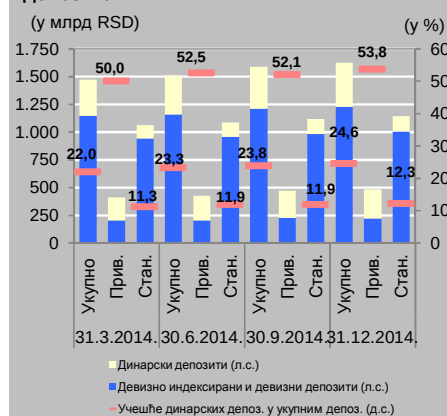
У структури депозита становништва, девизни депозити су повећани за 20,4 млрд динара, док су динарски депозити остварили умеренији раст (7,8 млрд динара), који је уобичајен за крај године. И поред тога, динарски депозити су расли релативно брже него девизни (5,9% наспрам 2,1%, респективно), што је проузроковало пораст учешћа динарских депозита у укупним депозитима становништва за 0,4 п.п., на 12,3%. Рачунато по сталном курсу, девизни депозити становништва су повећани у знатно мањој мери (1,2 млрд динара), па је, мерено овим показатељем, учешће динарских депозита у укупним депозитима становништва остварило знатнији прираст (за 0,6 п.п.) и износи 12,9%.

Графикон I.3.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Извор: НБС.

Графикон I.3.2. Секторска структура депозита

Извор: НБС.

³ Обрачунато по курсу динара према еврџу на дан 31. децембра 2013.

4. Динарска и девизна штедња

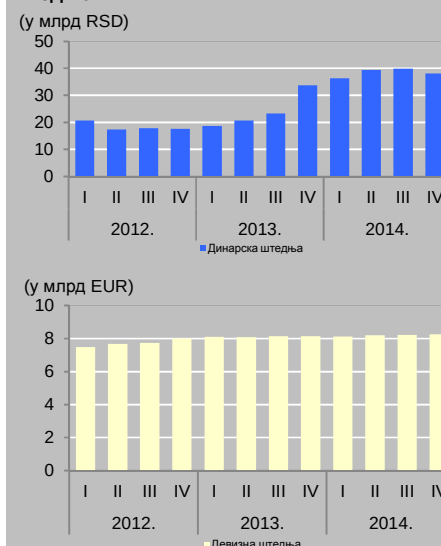
Након седам тромесечја узастопног раста, динарска штедња је у Т4 забележила пад. Девизна штедња је притом повећана, па је учешће динарске штедње у укупној штедњи смањено у поређењу са Т3 за 0,2 п.п., на 3,7%.

Динарска штедња је у Т4 смањена први пут након седам тромесечја (за 1,8 млрд динара) и крајем 2014. године је износила 38,1 млрд динара. Пад динарске штедње је посебно изражен за штедњу краћих рокова доспећа (1,7 млрд динара) – пре свега за рочност до једног месеца и рочност од шест месеци до једне године. Динарска штедња на дуже рокове је такође смањена, и то за рочности до две године, што је донекле ублажено растом штедње рочности дуже од две године.

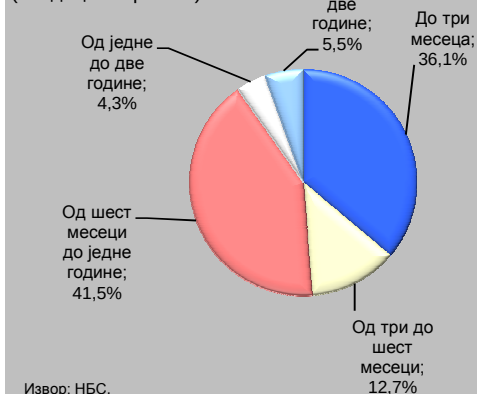
Приликом штедње у динарима становништво се и даље опредељује за орочена на рок до годину дана (90,3%), од чега се највећи део односи на штедњу орочену на период од шест месеци до годину дана (45,9%). Значајан износ краткорочне штедње представљају и депозити по виђењу, чије се учешће у краткорочној штедњи повећава треће тромесечје заредом и крајем 2014. године је достигло 20,0%.

Девизна штедња грађана је на крају Т4 износила 8.253,1 млн евра (без нерезидената), или за 33,8 млн евра више него на крају Т3. Раст девизне штедње остварен је захваљујући повећању девизне штедње рочности дуже од годину дана (169,2 млн евра), и то пре свега штедње рочности од две до пет година (за 120,6 млн евра). Код краткорочне штедње, раст штедње по виђењу (226,9 млн евра) неутрализован је смањењем средстава орочених на период од шест месеци до једне године (477,1 млн евра), што је умногоме допринело смањењу штедње на рокове до годину дана (135,4 млн евра). Стога је и треће тромесечје заредом дугорочна штедња повећала заступљеност у укупној девизној штедњи (за 2,0 п.п., на 22,1%).

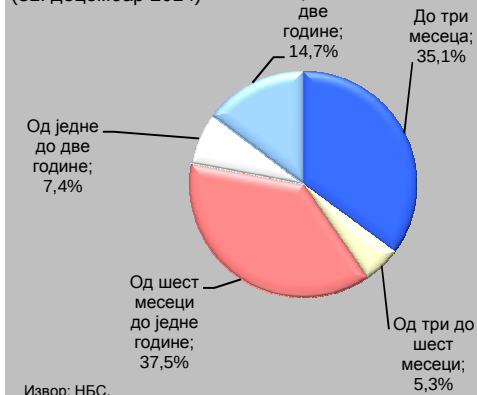
Графикон I.4.1. Динарска и девизна штедња

Графикон I.4.2. Рочна структура динарске штедње (31. децембар 2014)

Графикон I.4.3. Рочна структура девизне штедње (31. децембар 2014)

5. Јавни дуг

Јавни дуг у страној валути је у Т4 повећан у већој мери него динарски део јавног дуга. То је последица пре свега интензивнијег задужења државе у еврима на домаћем финансијском тржишту и код међународних кредитора, као и међувалутних промена. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу смањено је за 0,3 п.п., на 21,4%.

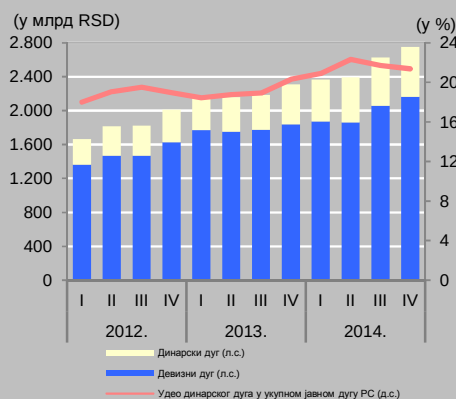
Јавни дуг је у Т4 увећан за 124,3 млрд динара, на 2.752,6 млрд динара. Повећање јавног дуга резултат је пре свега пораста задужења у страној валути (106,8 млрд динара), и то како на домаћем финансијском тржишту, првенствено емисијом ХоВ у еврима, тако и задужењем код иностраних кредитора. Динарски дуг је повећан у релативно мањој мери (за 17,6 млрд динара), највише по основу преузимања дуга појединих компанија од стране државе (19,3 млрд динара) и по основу емисије динарских ХоВ на домаћем тржишту (8,7 млрд динара).

Посматрано по валутној структури јавног дуга, задужење државе у еврима повећано је за 197,8 млн евра. Највећи део јавног дуга у еврима односи се на емитовање ХоВ у еврима на домаћем тржишту (254,2 млн евра) и повећање задужења код иностраних кредитора, попут Међународне банке за обнову и развој (107,3 млн евра). Иако у мањој мери, јавни дуг у америчким доларима је такође повећан (94,8 млн долара), пре свега по основу коришћења кинеског кредита за инфраструктуру и издатих гаранција за поједина јавна предузећа. Због наведених кретања, као и због међувалутних промена (јачања долара у односу на евро и депрецијације динара), учешће доларског дуга у укупном јавном дугу је повећано (за 0,8 п.п., на 31,5%), док је учешће дуга у еврима (за 0,3 п.п., на 41,7%) и динарима (за 0,3 п.п., на 21,4%) у укупном јавном дугу смањено.

Јавни дуг по основу ХоВ емитованих на домаћем тржишту на крају 2014. године је износио 805,5 млрд динара, или за 40,3 млрд динара више него на крају Т3. Највећи део тог дуга односи на динарске ХоВ (70,4%).

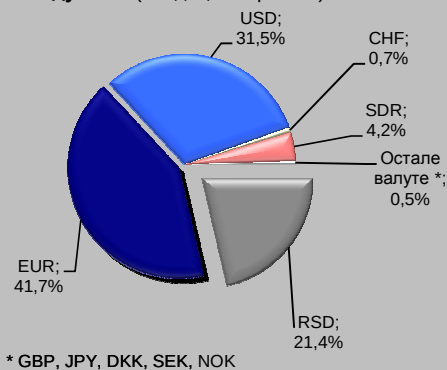
На тржишту динарских ХоВ држава и даље настоји да се задуже на дуже рокове. Током Т4 највећи део раста задужења по основу динарских ХоВ односи се на прву емисију десетогодишњих, као и седмогодишњих ХоВ, док је смањен дуг по основу доспећа динарских ХоВ краћих рочности, пре свега рочности 53 недеље и три месеца. Као резултат тога, учешће дугорочних ХоВ у укупном стању динарских државних ХоВ емитованих на домаћем тржишту наставило је да расте и током Т4 је повећано за 1,3 п.п., на 98,4%.

Графикон I.5.1. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу

Извор: Министарство финансија.

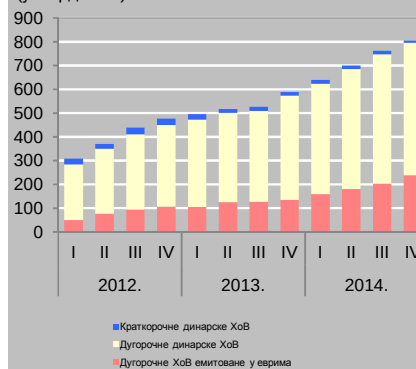
Графикон I.5.2. Валутна структура јавног дуга PC (31. децембар 2014)

* GBP, JPY, DKK, SEK, NOK

Извор: Министарство финансија.

Графикон I.5.3. Рочна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту (стања на крају тромесечја) (у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија.

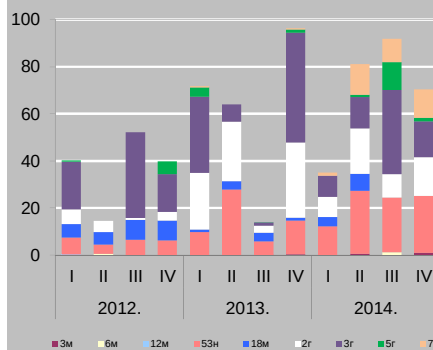
Стање девизних државних ХоВ емитованих на домаћем тржишту је на крају Т4 износило 1.974,1 млн евра, што је за 254,2 млн више него на крају Т3. Највећи део поменутог прираста односи се продају ХоВ двогодишњег и трогодишњег рока доспећа, при чему су повећана и стања ХоВ у еврима рочности 53 недеље, пет и десет година. Портфелј ХоВ у еврима и даље чине искључиво ХоВ рочности преко годину дана, при чему највише учешће имају ХоВ двогодишње рочности.

На секундарном тржишту државних динарских ХоВ, у Т4 је остварен мањи промет у односу на претходно тромесечје. У поређењу са Т3, тај промет је смањен за 21,4 млрд динара, на 78,2 млрд динара. То је последица мањег трговања ХоВ иницијалне рочности три и пет година (за 20,4 и 10,5 млрд динара, респективно). У значајном износу се трговало динарском државном обвезницом рока доспећа десет година, која је први пут емитована у октобру (7,7 млрд динара). При томе, највише се трговало ХоВ иницијалне рочности 53 недеље (34,5%), две године (23,3%) и три године (21,8%).

За разлику од Т3, мањи део секундарног промета државних динарских ХоВ у Т4 је остварен непосредно после салдирања примарног трговања (15,7%). Тако је, по искључењу промета реализованог до два радна дана од датума салдирања примарног трговања, обим секундарног промета износио 65,9 млрд динара, што је за 25,5 млрд динара више него у Т3.

Графикон 1.5.4. Секундарни промет динарских државних ХоВ

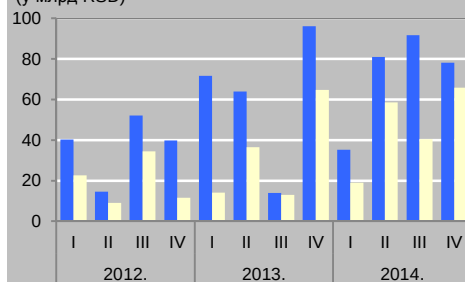
(у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија и ЦРХоВ.

Графикон 1.5.5. Секундарни промет динарских државних ХоВ по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања примарне продаје

(у млрд RSD)

■ Укупан промет динарских ХоВ

■ Промет по искључењу трговине до два радна дана од дана салдирања примарне продаје ХоВ

Извор: Министарство финансија и ЦРХоВ.

II. Инструменти заштите од девизног ризика

1. Свop аукције девиза Народне банке Србије

Народна банка Србије је у току Т4 наставила да организује редовне тромесечне и двонедељне свop аукције девиза.

У току Т4 организоване су 24 редовне тромесечне свop аукције девиза, на којима је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 24,0 млн евра.

Народна банка Србије је организовала и 26 редовних двонедељних свop аукција девиза, на којима је свop продала и свop купила по 42,0 млн евра, уз највећи обим реализације у октобру, када је свop продала и свop купила по 23,0 млн евра.

На свим аукцијама које је организовала, Народна банка Србије је свop продавала и свop куповала исти износ девиза, и то с позитивном разликом у свop поенима, што потврђује да постоји интерес за развој међубанкарске свop трговине, односно међубанкарског свop тржишта у земљи.

Ради управљања својом ликвидношћу, банке су у току Т4 закључиле пет међубанкарских свop трансакција купопродаје девиза за динаре, чија је укупна вредност 11,6 млн евра. Рочност ових трансакција је седам дана. Укупна вредност закључених међубанкарских свop трансакција у 2014. години износи 25,8 млн евра.

Табела II.1.1. Свop трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци (у млн EUR)

Тромесечје	Свop продаја девиза	Свop куповина девиза
2013.		
T1	38,0	38,0
T2	45,0	45,0
T3	21,0	21,0
T4	20,0	20,0
Укупно 2013.	124,0	124,0
2014.		
T1	18,0	18,0
T2	31,0	31,0
T3	65,0	65,0
T4	66,0	66,0
Укупно 2014.	180,0	180,0

Извор: НБС.

Табела II.1.2. Свop трансакције Народне банке Србије у 2014. године, месечни подаци (у млн EUR)

Месец	Свop продаја девиза		Свop куповина девиза	
	3М	2Н	3М	2Н
Јануар	7,0	2,0	7,0	2,0
Фебруар	0,0	7,0	0,0	7,0
Март	0,0	2,0	0,0	2,0
Укупно Т1	7,0	11,0	7,0	11,0
Април	4,0	6,0	4,0	6,0
Мај	2,0	5,0	2,0	5,0
Јун	5,0	9,0	5,0	9,0
Укупно Т2	11,0	20,0	11,0	20,0
Јул	2,0	8,0	2,0	8,0
Август	3,0	20,0	3,0	20,0
Септембар	8,0	24,0	8,0	24,0
Укупно Т3	13,0	52,0	13,0	52,0
Октобар	16,0	23,0	16,0	23,0
Новембар	8,0	15,0	8,0	15,0
Децембар	0,0	4,0	0,0	4,0
Укупно Т4	24,0	42,0	24,0	42,0
Укупно 2014.	55,0	125,0	55,0	125,0

Извор: НБС.

2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Током Т4 резиденти су с банкама углавном закључивали трансакције терминске куповине девиза за динаре, док су девизне своп трансакције биле заступљене у знатно мањој мери.

Учешће терминске куповине девиза резидената од банака у укупној куповини девиза резидената од банака у Т4 је износило 2,7% и било је највише у децембру – 4,1%. У поређењу с претходним тромесечјем, терминска куповина девиза за динаре резидената од банака у Т4 је била мања како по апсолутном износу, тако и према учешћу у укупној куповини девиза резидената од банака. Укупно 29 домаћих предузећа је у Т4 користило могућност заштите од девизног ризика путем закључивања ове врсте трансакција с банкама. Просечна пондерисана рачност терминске куповине девиза износила је 19 дана, при чему је најдужа просечна пондерисана рачност забележена у новембру – 71 дан. Просечна вредност уговора о терминској куповини девиза резидената износила је 0,6 млн евра.

У погледу валутне структуре терминске куповине девиза, доминантно је било учешће америчког долара – 67,3%. Учешће евра је износило 29,9%, а учешће швајцарског франка 2,8%.

У Т4 је забележено осам девизних своп трансакција између резидената и домаћих банака закључених ради заштите од девизног ризика будућег девизног плаћања, односно наплате. Просечна пондерисана рачност тих трансакција износила је 46 дана, а просечна вредност уговора 1,5 млн евра.

Табела II.2.1. Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци

Тромесече	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној продаји у %
2013.						
T1	139,6	40	5,5	-	-	-
T2	139,5	19	5,2	0,9	47	0,0
T3	75,0	20	2,9	0,5	23	0,0
T4	179,7	17	6,3	-	-	-
Укупно 2013.	533,8	24	5,0	1,4	39	0,0
2014.						
T1	134,6	15	5,6	-	-	-
T2	122,7	13	4,6	0,3	11	0,0
T3	89,7	17	3,5	-	-	-
T4	83,0	19	2,7	0,5	49	0,0
Укупно 2014.	430,0	15	4,0	0,8	35	0,0

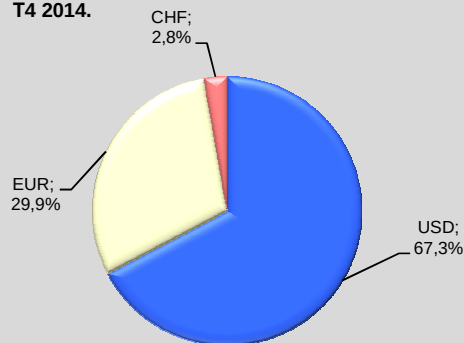
Извор: НБС.

Табела II.2.2. Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2014. години, месечни подаци

Месец	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рачност у данима	Учешће у укупној продаји у %
Јануар	48,4	14	6,0	-	-	-
Фебруар	32,9	19	4,4	-	-	-
Март	53,3	12	6,4	-	-	-
Укупно Т1	134,6	15	5,6	-	-	-
Април	49,6	14	5,5	-	-	-
Мај	48,8	11	5,7	0,3	11	0,0
Јун	24,3	12	2,6	-	-	-
Укупно Т2	122,7	13	4,6	0,3	11	0,0
Јул	37,9	11	4,3	-	-	-
Август	33,3	19	4,1	-	-	-
Септембар	18,5	24	2,1	-	-	-
Укупно Т3	89,7	17	3,5	-	-	-
Октобар	18,6	13	2,0	-	-	-
Новембар	7,4	71	0,9	-	-	-
Децембар	57,0	14	4,1	0,5	49	0,0
Укупно Т4	83,0	19	2,7	0,5	49	0,0

Извор: НБС.

Графикон II.2.1. Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т4 2014.

Извор: НБС.

Методолошке напомене

1. Под пласманима се подразумевају динарски и девизни (у које су укључени и валутно индексирани) кредити, дати депозити, ХоВ, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом се подразумева валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
2. Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса узет је у обзир курс динара према евр, швајцарском франку и америчком долару.
3. Према методологији Европске централне банке, у категорију новоодобрених кредита укључују се и репрограмирани кредити.
4. У складу с методологијом Европске централне банке, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву и предузетници.
5. Депозити обухватају динарске и девизне (у које су укључени и валутно индексирани) депозите.

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	1
I.1.2.	Секторска структура пласмана	1
I.2.1.	Учешће динарских кредита у укупним новоодобраним кредитима привреди и становништву	2
I.3.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	3
I.3.2.	Секторска структура депозита	3
I.4.1.	Динарска и девизна штедња	4
I.4.2.	Рочна структура динарске штедње (31. децембар 2014)	4
I.4.3.	Рочна структура девизне штедње (31. децембар 2014)	4
I.5.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу	5
I.5.2.	Валутна структура јавног дуга РС (31. децембар 2014)	5
I.5.3.	Рочна структура државних ХоВ (стања на крају месеца)	5
I.5.4.	Секундарни промет динарских државних ХоВ	6
I.5.5.	Секундарни промет по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ	6
II.2.1.	Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т4 2014.	8

Табеле

II.1.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	7
II.1.2.	Своп трансакције Народне банке Србије у 2014. години, месечни подаци	7
II.2.1.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци	8
II.2.2.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2014. години, месечни подаци	8